

ЛІНГВОДИДАКТИКА

УДК 378.147:811

DOI <https://doi.org/10.12958/2227-2844-2025-2-91-98>

Верховцова Ольга Михайлівна,

старший викладач кафедри іноземних мов та перекладу
ДНП «Державний університет «Київський авіаційний інститут»,
м. Київ, Україна.

olverks@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-0446-190X>

<https://www.webofscience.com/wos/author/record/AFP-5808-2022>

Куценко Олена Вікторівна,

старший викладач кафедри іноземних мов та перекладу
ДНП «Державний університет «Київський авіаційний інститут»,
м. Київ, Україна.

helena_nau@i.ua

<https://orcid.org/0000-0002-4033-7025>

МОТИВАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ КОМПОНЕНТ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Мотивація залишається надзвичайно актуальною та критичною темою у сфері вивчення другої мови через постійний розвиток глобалізації, міграції, технологій та освітньої політики. Оскільки світ стає все більш взаємопов'язаним, попит на багатомовне спілкування зростає, що робить мотивацію ключовим фактором як у формальному, так і в неформальному контексті вивчення мови.

Під час вивчення іноземної мови враховується багато факторів, але загальновизнано, що мотивація є одним із найважливіших. Мотивація залишається центральним питанням у вивченні другої мови, оскільки вона безпосередньо впливає на успіх та утримання знань учнями, особливо в нашому цифровому, мобільному та мультикультурному світі. Її актуальність лише зростає. У мультикультурному та транснаціональному середовищі ті, хто вивчає мову, часто керуються складною взаємодією різноманітних мотивів, які формують бажання інтегруватися в нові спільноти, професійно розвиватися або зберігати культурну та мовну спадщину. Актуальність досліджень мотивації посилилася у світлі зростання міграційних потоків, де вивчення мови стає важливим для соціальної інтеграції та економічної участі (Dörnyei, 2009; Dörnyei, Ushioda, 2021).

Мотивація (з лат. *movere*) – спонукання до дії; динамічний процес фізіологічного та психологічного плану, що керує поведінкою людини, який визначає її організованість, активність і стійкість; здатність людини діяльно задовольняти свої потреби. Вона відіграє ключову роль в освіті, оскільки впливає на залученість студентів до досліджуваної теми та формує їхній навчальний досвід і академічний успіх. Саме мотивація викликає цілеспрямовану активність людини, яка визначає вибір засобів і прийомів, їх впорядкування з метою досягнення цілей. Мотивовані студенти частіше беруть участь у класній діяльності та наполегливо долають труднощі. Одним з обов'язків освітян і навчальних закладів є створення навчального середовища, яке сприяє та підтримує мотивацію для забезпечення ефективного навчання (Woolfolk, Ноу, Hughes, Walkup, 2008).

Мотивація визнана надзвичайно важливим фактором, що визначає досвід людей у дослідженнях, присвячених викладанню іноземної мови, протягом останніх кількох десятиліть. Простіше кажучи, мотивація визначає, чи буде очікуваним результатом вивчення мови успішним чи ні. Сучасні психологи й педагоги одноставно висловлюють думку про те, що якість виконання діяльності та її результат залежать передусім від понукання і потреб окремого індивіда, його мотивації. Підтримує мотивацію реальний, поетапний і кінцевий успіх. Якщо успіху немає, то це неминуче призводить до згасання мотивації, що негативно позначається на виконанні діяльності.

Мета статті – розглянути роль мотивації в навчанні іноземної мови, її основні складові, а також вплив мотивації на навчальний процес, а саме на ефективність засвоєння іноземної мови студентами вищої школи. Управління мотивацією під час навчання іноземної мови є однією з головних проблем методики викладання. Іноземна мова як навчальна дисципліна має ряд специфічних особливостей, і одна з них – це оволодіння іноземною мовою шляхом навчання вміння спілкуватися іноземною мовою. І, як доводять наукові дослідження та практика, мотивація є найважливішим фактором для успішного навчання, де вона пов'язана не лише зі ставленням студента, але й з його віком, особистістю, здібностями та попередніми знаннями (Дзюбко, Гриценко, 2009; Лавринюк, Кільницька, Кириченко, 2023).

Актуальність дослідження мотивації зросла після набуття англійською французькою, іспанською мовами нового статусу *lingua franca*, а кількість людей, що використовують ці мови в комунікативних цілях, значно збільшилася. Загалом дослідження цієї теми продовжує залишатися надзвичайно важливим для освітньої практики, технологій розвитку та мовної політики в сучасному глобалізованому та цифровому світі.

Аналіз останніх досліджень. Роль мотивації в засвоєнні іноземної мови широко вивчалася багатьма дослідниками, оскільки розуміння мотиваційних характеристик допомагає викладачам краще задовольняти різноманітні індивідуальні потреби студентів і дає змогу розробляти стратегії мотивації. Фаріде Салілі та Румджан Хусайн досліджували новітні теорії навчання та мотивації в різних культурних контекстах, щоб дослідити динаміку соціокультурних процесів, які впливають на мотивацію учнів (Salili, Hoosain, 2007). Із часом теоретична основа, що вивчає природу мотивації студентів, змінилася. Ема Ушіода вважає, що традиційні концепції, як-от інтегративна мотивація, втрачають свою пояснювальну силу, коли англійська мова стає «обов'язковою» базовою освітньою навичкою і коли немає чітко визначеної спільноти цільової мови (Ushioda, 2011). Глобалізація світу та новий статус англійської мови як міжнародної вплинули на мотивацію студентів та учнів до вивчення нової мови та їх потреби. Тому концепція мотивації вивчення іноземної мови перебуває у процесі переосмислення. Говард Гарднер та його колеги вивчали фахівців з різних галузей, як-от наука, журналістика, медицина й освіта, щоб зрозуміти, що мотивує людей виконувати змістовну та відповідальну роботу, особливо у світі, де все більше керують зовнішні винагороди, зокрема гроші, слава та конкуренція. Протягом своєї довгої та видатної кар'єри вченого та викладача Говард Гарднер зробив величезний внесок у наше розуміння навчання та того, як створювати середовища, що сприяють розвитку всіх учнів протягом усього їхнього життя (Gardner, 1985, с. 123–130).

Мотивація є найбільш безперечним і досліджуваним фактором успішності навчання загалом і під час вивчення іноземної мови зокрема. Вона є пусковим механізмом будь-якої діяльності, чи то праця, спілкування чи пізнання. Багато дослідників у різних аспектах здійснювали аналіз процесу мотивації, зокрема, О. Лавринюк та В. Кириченко у своїх роботах впроваджували сучасні підходи до проблеми мотивації та проаналізували внутрішню й зовнішню мотивацію, самоефективність, значення цілей, задоволення процесом і розвиток особистості (Лавринюк, Кириченко, 2023, с. 34–39). Сучасні українські дослідники Є. Калюжна та Л. Бегеза фундаментально вивчили і проаналізували основи різновидності внутрішньої мотивації під

час вивчення іноземних мов та шляхи її підвищення в навчанні студентів (Kalyuzhna, Beheza, 2022). І. Жукевич та О. Спірічева висловлюють впевненість, що саме педагогічна діяльність може створити у студента зацікавленість та інтерес, сформувати мотивацію до вивчення іноземної мови та реалізації нових можливостей у навчанні та подальшій професійній діяльності (Жукевич, Спірічева, 2022, с. 53–56). З ними погоджуються Е. Ланн, О. Верховцова та О. Іщенко, які виділяють серед рушійних факторів мотивацію викладача, чиє завдання полягає в тому, щоб зробити курс цікавим і цінним. Мотивація також походить від механічних аспектів курсу, як-от фіксовані дати завдань і тестів. Студенти відчують більший обов'язок повторювати матеріал, коли знають, що від цього залежать їхні оцінки (Lunn, Verkhovtsova, Ishchenko, 2025, с. 30).

Стимулювання навчально-пізнавальної діяльності передбачає формування пізнавального інтересу за умови стимулювання обов'язку й відповідальності. Для підвищення ефективності мотивації студентів ВНЗ сучасні педагоги пропонують поєднати традиційні методи навчання та творчий підхід, у разі застосування якого важливими чинниками є: принцип загальності, творчий характер завдань, професійний інтерес, емоційність та проблемність. Пошук шляхів вирішення питання про мотивацію навчання стає можливим у плані досліджень напряму, де вивчаються психологічні основи мотивації. Мотив – це те, що пояснює характер такої мовленнєвої дії, тоді як комунікативний намір висловлює те, яку комунікативну ціль переслідує той, хто говорить, плануючи ту чи іншу форму впливу на того, хто слухає. Вивчаючи характер спонукальних сил особистості і способи їх регуляції у навчанні, дослідники встановили різноманіття мотиваційної сфери людини, її складну структуру, а також те, що на неї можуть впливати соціальні мотиви, які визначаються потребами суспільства (Lamb, 2017).

З початку досліджень мотивації в 1950-х роках Гарднером і Ламбертом дослідження в цій галузі значно розширилися від соціально-психологічних факторів до різних аспектів, як-от когнітивні, емоційні, соціальні, фактори винагороди чи покарання та фактори розвитку. До біологічних та психологічних факторів належать вроджені риси, як-от цікавість та допитливість або прагнення до досягнення. Особистісні риси – сумлінність, оптимізм, наполегливість – також впливають на мотивацію. Когнітивні фактори визначаються постановкою цілей та вірою в те, що зусилля будуть успішними. Постановка конкретних, складних цілей посилює мотивацію. Емоційні фактори, зокрема щира зацікавленість і задоволення, позитивний настрій підвищують внутрішню мотивацію, а негативні емоції – страх, тривога, стрес або депресія – можуть її знизити. Не менш вагомими для мотивації є соціальні й екологічні фактори, серед яких підтримка від наставників, товаришів або родини. Конкуренція та співпраця можуть стимулювати продуктивність і залученість. Стимули та винагороди – оцінки, похвала, гроші, визнання – зумовлюють зовнішню мотивацію.

На основі синтезу концепцій, розроблених різними психологами та дослідниками, ми виділили основні типи мотивації, а саме: внутрішню та зовнішню, інтегративну й інструментальну.

Внутрішня мотивація походить зсередини, вона керована особистим задоволенням, інтересом або насолодою. Студент вивчає мову, бо йому це подобається, бо йому це цікаво. Сам акт навчання задовольняє людину, а зовнішні винагороди (вітання, грамоти) не є рушійною силою. Прикладами є бажання навчатися для дослідника, любов до красивих предметів для творця. Внутрішня мотивація спонукає людину до успіху й докладання зусиль.

Зовнішня мотивація виникає внаслідок зовнішніх факторів або тиску, як наприклад, навчання для отримання хороших оцінок, для заробітку грошей. Регульована зовнішня мотивація – це дія, вчинення якої вимушене внутрішнім тиском, діяльність, яка є значущою для індивіда. Коли дія виконується для отримання винагороди або уникнення покарання, вона мотивована зовнішнім обмеженням. Людина реагує більше, ніж діє, і витрачає мінімальну та достатню енергію для виконання свого завдання. Мета полягає в тому, щоб отримати визнання від керів-

ника викладача, оцінку, стипендію або уникнути санкції за невиконане завдання. Такий тип мотивації допомагає забезпечити мінімальне належне навчання.

Інтегративна мотивація спонукає людину вивчати мову, бо вона зацікавлена в культурі, носіях мови, традиціях, має бажання спілкуватися з носіями мови, хоче стати частиною певної культури чи соціальної групи, інтегруватися з нею або ідентифікувати себе з нею. Інструментальна мотивація рухає студентом до досягнення практичної мети – кар'єрного росту, отримання стипендії, проходження тесту тощо. Мова тут є засобом досягнення мети, а не просто ціль. Інтегративна мотивація – це бажання взаємодіяти з культурою та спільнотою мови вивчення, тоді як інструментальна мотивація – це бажання використовувати мову для практичних, функціональних переваг. Наприклад, бажання вивчити мову, щоб жити в чужій країні та стати частиною її суспільства, є інтегративним, тоді як бажання вивчити її, щоб отримати кращу роботу або скласти іспит, є інструментальним. Обидва типи є поширеними у вивченні мови та можуть співіснувати.

З метою дослідження залежності між мотивацією, особистістю студента та вивченням іноземної мови нами було проведено опитування серед студентів 2–3-го курсів факультету права і міжнародних відносин КАІ.

Анкетування – це широко використовуваний і корисний інструмент для збору інформації, що надає структурні, часто цифрові дані, і може бути здійснене без присутності дослідника. В опитуванні взяли участь 68 студентів немовних спеціальностей. Їм було запропоновано продовжити речення:

- Я вивчаю іноземні мови,
щоб отримати добре оплачувану роботу;
щоб поміняти місце проживання;
щоб вільно подорожувати світом;
бо мені подобаються фільми, які знімають цією мовою, і я хочу дивитися їх у оригіналі;
бо мені це цікаво;
це потрібно за навчальною програмою;
щоб не відрахували.

Результати опитування показали, що мотивація обумовлена потребою вивчати іноземну мову як спосіб доступу до зарубіжних регіонів або країн, а також як платформу для повсякденного спілкування (56 %). Цими студентами рухає мотив самоствердження («побудувати успішну кар'єру») та мотив афіліації («щоб подорожувати», «спілкуватися з іноземцями», «дивитися фільми в оригіналі»). Лише у 9 % відповідей було відзначено внутрішню мотивацію: студенти вивчають іноземну мову, бо їм це подобається. Інші фактори, як показали наші дослідження, є інструментальними, тобто хороша оцінка та/або щоб не відрахували (35 %). Ці інструментальні мотиви сприяють прогресу студентів, оскільки кожен прагне кращого. Загалом дослідження показує, що мотивація у її різних формах є наріжним каменем викладання іноземної мови.

За нашими спостереженнями, студенти, які мають інтегративну й інструментальну мотивацію, що відповідає їх ідеальному «я» і «належному «я», вклалися у вивчення мови, що вивчається, більше, ніж ті, що мають лише інструментальну мотивацію до вивчення мови.

Мотивація студентів, що вивчають іноземні мови, може змінюватись із часом. Ці зміни є індивідуальними і часто залежать від внутрішніх факторів (наприклад, зацікавленість, успішність) та зовнішніх (як-от відгуки, підтримка). Якщо навчання уповільнюється, стає нудним, то й бажання вчитися спадає.

Висновки. Метою цієї статті було дослідити різні мотивації, пов'язані з вивченням іноземної мови, та фактори, що мотивують студентів. У цій роботі було згадано чотири типи мотивації: внутрішню та зовнішню, інтегративну й інструментальну. Згідно з опитуванням, серед студентів переважає інструментальна мотивація. Таким чином, мотивація для студентів

у цьому дослідженні є радше результатом. Крім того, студенти, які мають внутрішню мотивацію, часто досягають кращих результатів. Внутрішня мотивація видається найважливішою і, можливо, дає кращі довгострокові результати. Аналіз також показує, що сильна мотивація, особливо інтегрована мотивація, відповідає високому рівню успішності, особливо в позакласній діяльності. Зрозуміло, що викладачі усвідомлюють важливість заохочення мотивованих студентів. Студенти часто відчувають страх, коли їм доводиться виступати не лише перед товаришами, а й перед педагогами.

Фактори, що впливають на відсутність інтересу до вивчення іноземної мови, включають те, що це потребує занадто багато часу та зусиль, а також те, що студентам необхідно зосередитися на кількох інших предметах. Також спостерігається, що, хоча кожен відчуває відповідальність за власне навчання, багато хто вважає, що роль викладача є неминучою, коли йдеться про питання мотивації.

Навчальна мотивація – необхідна умова успішного процесу творення. Заохочувати студентів до діяльності й підтримувати їх інтерес до мови, що вивчається, потрібно з огляду на те, що це поглиблює мислення, полегшує сприйняття матеріалу та його запам'ятовування. Розглядаючи мотивацію як основну рушійну силу у вивченні іноземної мови, важливо відзначити, що мотиви завжди належать до внутрішніх спонукань людини. Таким чином, формування мотивів учіння – це створення викладачем умов, за яких у студента виникає внутрішнє бажання вивчати іноземну мову. Для того щоб сформувати у студента прагнення до досягнення наміченої мети, викладач повинен відчувати невіддільний інтерес до своєї діяльності й об'єктивно ставитися до успіхів та невдач учнів. Кожен студент має бути мотивований успіхом, і це першорядне завдання викладача. Для його вирішення викладачеві слід час від часу подумки вставати на місце свого учня. Тоді відкриються додаткові можливості розуміння мотивів його діяльності, а також шляхів розвитку та коригування. Успіх навчання та ставлення до предмета багато в чому визначаються і тим, наскільки цікаво й емоційно викладач проводить урок. Основна проблема мотивації полягає не в тому, як її спочатку сформувати, а в тому, як її надалі підтримувати та підвищувати. Студенти, які мотивовані у своєму навчанні, демонструватимуть риси цілеспрямованості та, ймовірно, досягнуть більшого успіху та вищих досягнень. Мотивовані студенти беруть на себе відповідальність та ініціативу, виявляють допитливість і готовність пробувати, докладають справжніх зусиль і пишаються своєю роботою.

Список використаної літератури

1. Дзюбка Л. В., Гриценко Л. І. Мотивація навчальної діяльності як психолого-педагогічна проблема. *Психолінгвістика*. 2009. Вип. 4. С. 33–43.
2. Жукевич І., Спірічева О. Мотиваційна складова при вивченні іноземної мови співробітниками УДО України. *Молодий вчений*. 2022. № 11 (111). С. 53–56. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-11-111-12>.
3. Лавринюк О., Кириченко В. Мотивація до навчальної діяльності: аналіз сучасних теорій. *Журнал соціальної та практичної психології*. 2023. № 1. С. 34–39. DOI: <https://doi.org/10.32782/psy-2023-1-6>.
4. Лавринюк О., Кільницька О., Кириченко В. Бізнес-комунікації як мотивація до професійної діяльності здобувачів вищої освіти. *Журнал соціальної та практичної психології*. 2023. № 2. С. 45–55. DOI: <https://doi.org/10.32782/psy-2023-2-7>.
5. Gardner R. C. *Social Psychology and Second Language Learning: The Role of Attitudes and Motivation*. London : Edward Arnold, 1985.
6. Dörnyei Z. The L2 Motivational Self System. In: Z. Dörnyei & E. Ushioda (Eds.), *Motivation, Language Identity and the L2 Self*. (pp. 9–42). Multilingual Matters, 2009. DOI: <https://doi.org/10.2307/jj.30945943.5>.

7. Dörnyei Z., Ushioda E. Teaching and Researching Motivation (3rd ed.). Oxford : Routledge, 2021. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781351006743-2>.
8. Kalyuzhna Ye., Beheza L. Corporealitative experience as a dispositional component of the self-concept of personality. *Věda a perspektivy*. 2022. Vol. 1 (8). P. 207–216. DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1584-2022-1\(8\)-207-216](https://doi.org/10.52058/2695-1584-2022-1(8)-207-216).
9. Lamb M. The Motivational Dimension of Language Teaching. *Language Teaching*. 2017. Vol. 50 (3). P. 301–346. DOI: <https://doi.org/10.1017/S0261444817000088>.
10. Lunn E., Verkhovtsova O., Ishchenko O. Assessing language learning outcomes in online environments. *Studies in Comparative Education*. 2025. No. 2. P. 25–33. DOI: <https://doi.org/10.31499/2306-5532.2.2024.319847>.
11. Salili F., Hoosain R. Culture, Motivation and Learning: A Multicultural Perspective. North Carolina: Information Age Publishing, Inc., 2007. 416 p. DOI: <https://doi.org/10.1108/978-1-60752-601-8>
12. Ushioda E. Language Learning Motivation, Self and Identity: Current Theoretical Perspectives. *Computer Assisted Language Learning*. 2011. Vol. 24 (3). P. 199–210. DOI: <https://doi.org/10.1080/09588221.2010.538701>.
13. Woolfolk A. E., Hoy A. W., Hughes M., Walkup V. Psychology in Education. Pearson Longman, 2008. 797 p.

References

1. Dziubko, L. V., & Hrytsenok, L. I. (2009). Motyvatsiia navchalnoi diialnosti yak psykholohopedahohichna problema [Motivation for learning as a psychological and pedagogical problem]. *Psykholinhvistyka – Psycholinguistics*, (4), 33–43 [in Ukrainian].
2. Zhukevych, I., & Spiricheva, O. (2022). Motyvatsiina skladova pry vyvchenni inozemnoi movy spivrobotnykamy UDO Ukrainy [The motivational component in the study of foreign languages by employees of the Security Service of Ukraine]. *Molodyi vchenyi – Young scientist*, 11(111), 53–56. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-11-111-12> [in Ukrainian].
3. Lavryniuk, O., & Kyrychenko, V. (2023). Motyvatsiia do navchalnoi diialnosti: analiz suchasnykh teorii [Motivation for learning activities: an analysis of modern theories]. *Zhurnal sotsialnoi ta praktychnoi psykholohii – Social and Practical Psychology Journal*, (1), 34–39. DOI: <https://doi.org/10.32782/psy-2023-1-6> [in Ukrainian].
4. Lavryniuk, O., Kilnitska, O., & Kyrychenko, V. (2023). Biznes-komunikatsii yak motyvatsiia do profesiinoi diialnosti zdobuvachiv vyshchoi osvity [Business communications as a motivation for the professional activities of higher education acquisitions]. *Zhurnal sotsialnoi ta praktychnoi psykholohii– Social and Practical Psychology Journal*, (2), 45–55. DOI: <https://doi.org/10.32782/psy-2023-2-7> [in Ukrainian].
5. Gardner, R. C. (1985). Social Psychology and Second Language Learning: The Role of Attitudes and Motivation. London: Edward Arnold.
6. Dörnyei, Z. (2009). The L2 Motivational Self System. In: Z. Dörnyei & E. Ushioda (Eds.), *Motivation, Language Identity and the L2 Self*. (pp. 9–42). Multilingual Matters. DOI: <https://doi.org/10.2307/jj.30945943.5>.
7. Dörnyei, Z., & Ushioda, E. (2021). Teaching and Researching Motivation. (3rd ed.). Oxford: Routledge. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781351006743-2>.
8. Kalyuzhna, Ye. M., & Beheza, L. (2022). Corporealitative experience as a dispositional component of the self-concept of personality. *Věda a perspektivy*, 1(8), 207–216. DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1584-2022-1\(8\)-207-216](https://doi.org/10.52058/2695-1584-2022-1(8)-207-216).
9. Lamb, M. (2017). The Motivational Dimension of Language Teaching. *Language Teaching*, 50(3), 301–346. DOI: <https://doi.org/10.1017/S0261444817000088>.

10. Lunn, E., Verkhovtsova, O., & Ishchenko, O. (2025). Assessing language learning outcomes in online environments. *Studies in Comparative Education*, (2), 25–33. DOI: <https://doi.org/10.31499/2306-5532.2.2024.319847>.
11. Salili, F., & Hoosain, R. (2007). *Culture, Motivation and Learning: A Multicultural Perspective*. North Carolina: Information Age Publishing, Inc. DOI: <https://doi.org/10.1108/978-1-60752-601-8>
12. Ushioda, E. (2011). Language Learning Motivation, Self and Identity: Current Theoretical Perspectives. *Computer Assisted Language Learning*, 24(3), 199–210. DOI: <https://doi.org/10.1080/09588221.2010.538701>.
13. Woolfolk, A. E., Hoy, A. W., Hughes, M., & Walkup, V. (2008). *Psychology in Education*. Pearson Longman.

Верховцова О. М., Куценко О. В. Мотивація як ключовий компонент під час вивчення іноземної мови

В умовах сьогодення актуальність вивчення іноземної мови не підлягає сумніву, оскільки нова політична ситуація, розширення міжнародного співробітництва й міжнародних контактів, проведення у вищих навчальних закладах конференцій за участю іноземців потребують від студентів глибокого знання іноземної мови. Вивчення іноземної мови вже давно є важливою галуззю психологічних досліджень. У цій галузі мотивація відіграє вирішальну роль як в ініціюванні, так і в підтримці процесу навчання. Мотивація відіграє важливу роль у вивченні іноземної мови, виступаючи ключовим фактором, який визначає швидкість, а також успішність засвоєння мови. Саме мотивація впливає на вибір студентів, на їхні зусилля та наполегливість під час вивчення мови. Створення середовища, яке підтримує, заохочує, захоплює та допомагає студентам у реалізації їхніх цілей, є ключовим фактором для викладача в підтриманні мотивації.

У цій статті автори розглядають роль мотивації у вивченні іноземної мови, простежують розвиток досліджень мотивації від соціальної психології та когнітивних теорій до динамічних моделей процесів. Крім того, у статті розглядається вплив різноманітних факторів на вивчення іноземної мови з акцентом на роль позитивних і негативних чинників у формуванні мотивації та результатах навчання. Автори намагаються сформулювати комплексне уявлення про взаємодію різних мотивів у формуванні мотивації та розробити ефективні стратегії оптимізації вивчення мови. Проведене анкетування серед студентів дало змогу отримати чітку картину щодо взаємозв'язку між змінними мотивації та вивченням англійської мови в мультикультурному середовищі, а також зрозуміти значення систематичного застосування різних методів підвищення навчальної мотивації, яка зміцнює бажання здобувати знання та формує стійкий інтерес до оволодіння іноземною мовою.

Ключові слова: навчальний процес, мотивація, демотивація, вивчення іноземної мови, психологічні складнощі, когнітивні складнощі, мовні складнощі, об'єктивні складнощі.

Verkhovtsova O. M., Kutsenko O. V. Motivation as a key component in foreign language learning

Nowadays, the importance of learning foreign languages is beyond doubt. The new political climate, the expansion of international cooperation, increased cross-cultural contacts, and the organization of international conferences in higher education institutions all require students to possess strong foreign language skills.

The study of foreign languages has long been an important area of psychological research, with motivation playing a central role in both initiating and sustaining the learning process. Motivation directly affects the pace and success of language acquisition, influencing students' choices, efforts, and persistence. For this reason, creating an environment that supports, encourages, and inspires students is one of the teacher's key responsibilities in maintaining motivation.

This article explores the role of motivation in foreign language learning, tracing the development of research from social psychology and cognitive theories to dynamic process models. It also examines the influence of various factors on language learning, emphasizing the impact of both positive and negative elements on motivation and outcomes. The authors aim to provide a comprehensive understanding of how different motives interact in shaping motivation and propose effective strategies for optimizing language learning.

A questionnaire survey conducted among students provided valuable insights into the relationship between motivation variables and learning English in a multicultural environment. The findings highlight the importance of systematically applying different methods to enhance motivation, which not only strengthens the desire to acquire knowledge but also fosters a lasting interest in mastering a foreign language.

Key words: educational process, motivation, demotivation, learning a foreign language, psychological difficulties, cognitive difficulties, language difficulties, objective difficulties.

Creative Commons Attribution 4.0
International (CC BY 4.0)

Стаття надійшла до редакції 14.10.2025

Стаття прийнята 31.10.2025

Статтю опубліковано 21.11.2025